

Datum en locatie

De studiedag vindt plaats op woensdag 12 december 2007 in Musis Sacrum, Velperbuitensingel 25, 6828 CV Arnhem, tel: 026 - 3720720. www.mssa.nl

Kosten en annuleringsvoorwaarden

De kosten voor het bijwonen van deze studiedag bedragen € 395,- p.p. (excl. BTW). Bij schriftelijke annulering tot twee weken voor de studiedag brengen wij € 35,- administratiekosten in rekening. Indien u binnen twee weken voor aanvang van de studiedag annuleert, wordt het gehele bedrag berekend. Bij verhindering kunt u uiteraard een plaatsvervanger laten deelnemen.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via onze website www.facta-organiseert.nl of via het aanmeldingsformulier (indien bijgevoegd). Na ontvangst van uw aanmelding sturen wij u een factuur, welke tevens uw bevestiging en toegangsbewijs is. Houdt u er rekening mee dat de factuur voor aanvang van de studiedag betaald moet zijn, anders kunnen wij uw reservering niet garanderen.

Programma en organisatie

Facta BV – Else Deddens – Eegracht 9, IJlst – Postbus 91, 8600 AB Sneek.
Tel: 0515 – 533477, fax: 0515 – 533503, e-mail: info@facta-organiseert.nl,
website: www.facta-organiseert.nl

Onjuiste adresgegevens

Aangezien Facta adresgegevens vanuit diverse bronnen betreft, is het mogelijk dat u meer dan een brochure ontvangt. Wilt u in dat geval zo vriendelijk zijn een exemplaar aan een collega door te geven? Eventuele onjuistheden kunt u schriftelijk of via e-mail aan ons doorgeven, zodat deze in de toekomst worden vermeden.

Op de hoogte blijven?

Naast studiedagen organiseert Facta ook culturele excursies. Wilt u op de hoogte blijven van het actuele aanbod van al onze activiteiten? Meldt u dan aan voor de nieuwsbrief via onze website: www.facta-organiseert.nl

Facta is een onafhankelijk cultureel organisatiebureau, gevestigd in het historische Friese stadje IJlst. Facta organiseert uiteenlopende programma's rondom het culturele erfgoed van Nederland, waaronder landelijke studiedagen en één- en meerdaagse excursies voor particulieren.

FACTA BV Eegracht 9, IJlst - Postbus 91, 8600 AB Sneek
T 0515 - 533 477 **F** 0515 - 533 503
E info@facta-organiseert.nl **I** www.facta-organiseert.nl

cultureel organisatiebureau
FACTA

3e jaarcongres

cultureel organisatiebureau
FACTA

Clustering van Culturele Voorzieningen

Met aansprekende praktijkvoorbeelden:

- *Het nieuwe Muziekpaleis, Utrecht*
- *Het Canadaplein, Alkmaar*
- *Het Gietelinck, Ulft*

www.facta-organiseert.nl

12 december 2007
Muis Sacrum, Arnhem

Waarom deze studiedag?

Het clusteren van culturele voorzieningen in één gebouw, of in dezelfde buurt of straat, is in veel Nederlandse gemeenten een bekend verschijnsel geworden. Vaak worden voor cultuurclusters ambitieuze plannen gemaakt, zowel voor wat betreft de architectuur van het (gezamenlijke) gebouw als de verwachte uitstraling die dit cluster naar de wijk en de stad zal gaan hebben. In de praktijk worden echter niet alle ambities even eenvoudig gerealiseerd. Het blijkt bijvoorbeeld moeilijk om goede afspraken met alle betrokken partijen te maken.

Wat zijn de valkuilen van clustering? Hoe, waarom en voor wie valt de realisatie van nieuwe, vaak kostbare, gebouwen te verantwoorden? Op welke manier komt een gedegen gezamenlijke organisatie en uitstraling tot stand? En hoe houdt u tenslotte de exploitatie van het cluster ook gezond?

Na 2 succesvolle studiedagen in 2006, staan deze thema's centraal op het 3e vervolgprogramma over de Clustering van Culturele voorzieningen.

Voor wie is deze studiedag bedoeld?

Deze dag is met name bedoeld voor bestuurders, afdelingshoofden en medewerkers van afdelingen cultuur, economische zaken, en ruimtelijke ordening / stedelijke ontwikkeling van gemeenten en provincies. Daarnaast is het programma interessant voor directies van culturele instellingen, ckv's, bibliotheken en projectontwikkelaars.

Programma

09.30 Ontvangst en registratie

10.00 Opening door de dagvoorzitter

Peter Freij, wethouder groen, cultuur en organisatie, gemeente Venlo

10.10 Inleiding: De stand van zaken rond clustering

- Wat zijn goed geslaagde voorbeelden van cultuurclusters?
- Waar heeft men minder positieve ervaringen en waar lag dat aan?
- Heeft er een accentverschuiving plaatsgevonden m.b.t. cultuurclusters?

Peter Koppen, senior adviseur, LAGroup, Leisure and arts consulting

10.40 Bestuurlijke aspecten bij de realisatie van cultuurclusters

- Welke afspraken moeten er worden gemaakt als instellingen samen een cluster vormen?
- Wat zijn valkuilen bij het maken van deze afspraken?
- Hoe ligt de rolverdeling tussen gemeente en instelling(en)?

Loek Buys, directeur Buys Culturele profielen

11.10 Koffiepauze

11.40 I De realisatie van een nieuw gebouw

- Welke partijen zijn betrokken bij de realisatie van een nieuw gebouw?
- Het belang van de juiste functieverdeling en balans tussen commercie en cultuur
- Welke partij loopt het exploitatierisico en hoe kan dit beperkt worden?
- Het overlegproces met de gemeente en de betrokken instellingen

II De mogelijke rol van het VastgoedCultuurFonds

- Wat is de meerwaarde van het bezitten van een eigen pand voor culturele instellingen?
- Welke financieringsmogelijkheden biedt het VastgoedCultuurFonds?

Deel I: drs. Helma Born, senior consultant, ProCap Projectmanagement

Deel II: Chris de Jong, VastgoedCultuurFonds

Praktijkvoorbeelden

12.20 Een cultuurcluster in een grootstedelijke omgeving

- Welke betekenis heeft het cluster voor de stad?
- Welke voorzieningen zijn betrokken bij het cluster?
- Wat zijn de ambities t.a.v. samenwerking, publieksbereik en 'uitstraling' naar het omliggend gebied?

Ed de Haan, directeur Vredenburg, Utrecht

12.45 Gelegenheid tot het stellen van vragen, aansluitend lunchpauze

14.00 Zeven jaar ervaring met een cultuurcluster

- Welke instellingen zijn vertegenwoordigd in het cultuurcluster?
- Welke (praktische en inhoudelijke) zaken worden gezamenlijk geregeld?
- Wat waren de ambities en zijn deze gerealiseerd?

Sandra de Vries, directeur stedelijk museum Alkmaar, onderdeel Canadaplein

14.20 Inhoudelijke samenwerking bij cultuurcluster Het Gietelincx

- Hoe krijgt het cluster 'één gezicht'?
- Wie geeft er inhoudelijk sturing aan de gezamenlijke uitstraling en neemt de eindverantwoordelijkheid?
- Clustering kan leiden tot overlappende taken; hoe verdeel je deze weer?
- Hoe kunt u de vrijwilligers van verschillende organisaties bij het nieuwe cluster betrokken maken en houden?

Eus Lionarons, projectleider cultuurcluster Het Gietelincx, gemeente Oude-IJsselstreek

14.45 Gelegenheid tot het stellen van vragen en discussie

15.00 Afsluiting door de dagvoorzitter, aansluitend informele borrel